

Actua sociaal overleg 2024

Een eigenzinnig weekoverzicht van min of meer opvallende feiten en ontwikkelingen op het vlak van sociaal overleg, werknemersinspraak, sociale conflicten en collectieve arbeidsverhoudingen in de brede zin van het woord. Elke week schuimen we de media af op zoek naar tendensen, feiten en cijfers. Soms met wat vertraging op de actualiteit, een zeldzame keer aangevuld met commentaar, nooit met de pretentie volledig te zijn. Reacties zijn altijd welgekomen.

Door Manou Doutrepont en Paul Soete

WEEK 2024/1

VAN 22 DECEMBER 2023 TOT 8 JANUARI 2024

WETGEVING

BESCHERMDE WERKNEMERS WORDEN LANGER BESCHERMD

Om rekening te houden met de verhoogde pensioenleeftijd past een wet van 3 december 2023 de leeftijd aan tot wanneer de bijzondere ontslagbescherming van kandidaten bij de sociale verkiezingen van toepassing is. De nieuwe leeftijd wordt 66 jaar vanaf 2025 en 67 jaar vanaf 2030. De wet werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2023.

NIEUWE DEADLINE VOOR KOOPKRACHTPREMIE

In het Belgisch Staatsblad van 28 december 2023 verscheen het KB van 18 december 2023 met de volgende wijzigingen betreffende de koopkrachtpremie:

- de cao die een koopkrachtpremie toekent moet gesloten en ondertekend zijn voor 1 januari 2024, maar, en dat is nieuw, kan later neergelegd worden bij de griffie van de FOD WASO;
- de koopkrachtpremie moet uitgereikt worden ten laatste op 31 maart 2024 waar dit vroeger 31 december 2023 was.

DIENSTENCHEQUES

Twee van de drie werkgeversfederaties uit de **dienstenchequesector**, Federgon en DCO Vlaanderen, hebben de sectorcao's over de eindejaarspremie en de economische werkloosheidstoeslag opgezegd. (DS)

Commentaar.

De opzegging van sectorale cao is een zeldzaamheid.

Het juridisch effect van de opzegging van de cao's in kwestie is beperkt. De doorwerking van cao's zorgt ervoor dat deze voordelen ingeschreven zijn in de individuele arbeidsovereenkomst van alle werknemers die in dienst zijn op het moment dat deze cao's ophouden werking te hebben. De opzegging treft dus enkel de nieuwe werknemers.

Maar dat is niet het doel, zeggen de federaties. Zij willen druk zetten op de vakbonden om een ander overleg te voeren omdat die al vier jaar lang weigeren rekening te houden met de ontoereikende subsidies door de gewesten. Dit zou een signaal moeten zijn voor een nieuw driedig overleg van de federaties met de vakbonden (voor de loonvoorwaarden) en de drie gewesten (voor de structurele subsidies en erkenningsvoorwaarden). Niet te vergeten dat ook de federale regering een rol speelt (voor de fiscale aftrekbaarheid). De werkgevers vragen dat hierover een nieuw sociaal contract overeengekomen wordt.

Een nationaal overleg wordt bemoeilijkt door de regionalisering. Vlaanderen, Wallonië en Brussel voeren een ander beleid inzake de prijs van de dienstencheque, de subsidiëring van de bedrijven en de plafonnering van de kosten die de bedrijven doorrekenen aan hun klanten.

Blijft nog een open vraag. Waarom hebben de twee betrokken werkgeversfederaties de maand december gekozen om de cao op te zeggen. Juist op het moment dat de eindejaarspremie betaald wordt.

FLEXIJOBS ALS NIEUW ONDERHANDELINGSTHEMA?

In sommige paritaire comités is het mogelijk dat er een discussie op gang komt om hun sector toe te laten of uit te sluiten van **flexi-jobs** (systeem van opt-in en van opt-out).

TEC

Een wilde staking is uitgebroken in de opstelplaats van de Bussen te Jemeppe. Aanleiding was een bekogeling van een bus. ([RTBF](#))

SPOORVAKBOND ACOD: EEN TEGEN ALLEN

Spoorvakbond ACOD klaagt het gebrek aan overleg aan en dreigt met een driedaagse staking van de spoorweglui tegen een verandering in taken die de productiviteit ten goede komt. ACV Transcom en liberale VSOA sluiten zich niet aan bij de actie. (Alle media)

Commentaar.

De spoorstaking is contraproductief ([DS](#)). Hoe valt uit te leggen dat een vakbond tegen productiviteitsverbetering is die volgens het sociaal pact de basis is voor goede loon- en arbeidsvoorwaarden? De enige reden schuift ACOD zelf naar voor: het gebrek aan productiviteit betekent meer tewerkstelling.

ACOD verantwoordt de actie met het argument dat er geen operationele meerwaarde is ten gunste van de reizigers. Maar sinds wanneer krijgt de vakbond mandaat van de reizigers om het spoor lam te leggen?

750.000 dagelijkse reizigers, waaronder studenten onder examenstress, moeten zich dus voorbereiden op miserie van maandag 29 januari om 22 uur tot donderdag 1 februari om 22 uur omwille van een machtsrijd tussen een vakbond en de directie.

ACOD Spoor spreekt van succesvolle acties in november en december. De vraag is wat succes betekent. De verstoring van het treinverkeer of invloed op het overleg? Dat laatste is het in geen geval. ACOD stelt immers zelf vast dat de directie geen uitnodiging tot overleg opstuurde terwijl de twee andere vakbonden dialogeren met de directie.

ACOD kiest voor conflict. ACV Transcom en VSOA blijven aan de onderhandelingstafel. Wie zal het meest uit de brand halen? Wie zal de sociale verkiezingen winnen?

ONDERNEMINGEN PROFITSECTOR

Na een staking van 5 dagen is een oplossing gevonden voor 26 werknemers uit de weekendploeg van luiерproducent **Ontex** zonder dat er ontslagen vielen. ([HLN](#))

De 70 technici van **Fluvius West** in Torhout gingen vrijdag 22 december spontaan in staking om de arbeidsdruk en onderbemanning aan te klagen. ([Focus](#))

Er is een sociaal plan voor de werknemers die hun werk verliezen door de sluiting van de papierfabriek **Sappi** in Lanaken. ([VRT](#))

Delhaize geeft een koopkrachtpremie van 100 euro aan zijn personeel in dienst. De bedienden van winkels die al zijn overgenomen zijn verontwaardigd omdat ze deze premie niet krijgen. ([GvA](#))

Commentaar. Of de ene bediende een koopkrachtpremie krijgt of de andere niet is niet de keuze van de ene of de andere werkgever. De voorwaarden en modaliteiten van de koopkrachtpremie zijn bepaald door de cao's gesloten in het paritair comité 202 (foodketens) resp. 201 (zelfstandige kleinhandel).

Lidl is geconfronteerd geweest met stakingen op vrijdag 22 december en vrijdag 29 december. De werknemers klagen de arbeidsomstandigheden en de werkonzekerheid aan. ([RetailDetail](#) en [RTBF](#))

Taxichauffeurs, zowel werknemers als zelfstandigen, op Brussels Airport hebben vrijdag 2,5 uur lang hun werk neergelegd. Ze protesteerden tegen het voornemen van de Vlaamse overheid om in 2024 het behalen van een Nederlands taalexamen verplicht te stellen. (Alle media)

IN DE BUURLANDEN

NEDERLAND

Glasfabriek QSIL te Winschoten sluit. Onder dreiging van een staking eisen de werknemers én een loonopslag van 4 procent én een goed sociaal plan. ([Drimple](#))

FRANKRIJK

Na een staking van drie weken bij **ArcelorMittal Duinkerke** voor betere loonvoorwaarden moet vakbond CGT op 28 december vast stellen dat ze niets bekomen hebben. ([Le Monde](#))

Vakbonden van de **lokale politie** hebben de leden opgeroepen om op Kerstavond en Oudejaar te staken voor betere loonvoorwaarden. Op

Kerstavond lag de opkomst niet hoger dan 25%. ([Le Monde](#)) Op Oudejaarsavond zou 80% van de politiemensen gestaakt hebben. ([BFM](#))

Door een staking stonden op dinsdag 2 januari de **treinen** stil tussen Marseilles - Toulon – Les Arcs – Cannes ([Le Figaro](#)) en op zondag 7 en maandag 8 januari tussen Agen en Bordeaux ([Actu.fr](#)), tussen Bordeaux en Limoges ([ICI](#)) en op de lijnen van Centre-Val de Loire ([ICI](#)).

Commentaar. Lokale stakingen van het spoorpersoneel zijn in België niet gekend, maar wel in Frankrijk.

Toeristen staan in de kou. De **Eiffeltoren** was woensdag 27 december gesloten wegens staking. Vakbond CGT protesteert hiermee tegen de manier waarop de toren wordt beheerd. (Alle Franse media) Werknemers van de **Mont-Saint-Michel** zijn al sinds 26 december in staking. Het monument is sindsdien ofwel gesloten ofwel gratis toegankelijk. ([RTL](#)) Sinds 23 december zijn de medewerkers van het **Centre Pompidou** in staking voor het behoud van hun rechten. ([Le Monde](#))

DUITSLAND

Spoorvakbond GDL had aangekondigd om vanaf maandag 8 januari 2024 stakingen van drie tot maximaal vijf dagen te organiseren. Deutsche Bahn (DB) houdt vast aan zijn aanbod om de lonen te verhogen met elf procent en een inflatiecompensatiebonus van 2.850 euro voor een looptijd van 32 maanden. Bovendien stelt DB een systeem voor dat de werknemers in ploegendienst kunnen kiezen tussen een 35-uren- of een 40-urenweek. Daarop reageerde GDL door de staking op te schorsen tot woensdag. ([N-TV](#))

Die zullen gepaard gaan met lokale en regionale demonstraties en blokkades o.a. van boeren tegen bezuinigingen van de overheid. De economie sputtert. Het doembeeld van de zieke man van Europa duikt op.

UK

Vanaf woensdag leggen '**junior doctors**' - dokters in opleiding - zes dagen het werk neer. Zij eisen een loonopslag van 35 procent om de koopkracht van in 2008 te evenaren. Deze actie volgt op de staking van drie dagen net voor kerst. Het is de langste continue syndicale actie in de 75-jarige geschiedenis van de geliefde, maar chronisch ondergefinancierde National Health Service. ([De Tijd](#)) Deze staking is uiteindelijk een uiting van een fundamentele malaise in de gezondheidszorg. ([l'Humanité](#))

Het personeel van de **metro van London** begon op zondag 7 januari een vierdagenstaking voor hogere lonen. ([Le Monde](#))

EUROPEES LUCHTVAART

Acht uren duurde de staking van het grondpersoneel van de luchthaven van **Genève** op kerstavond met de afschaffing van 6 vluchten als gevolg. Meer was niet nodig om betere loonsvoorwaarden te bekomen van hun werkgever. ([BFM](#))

De piloten van **Discover Airlines**, een filiaal van Lufthansa, staakten gedurende 24 uren om de directie te dwingen te onderhandelen. ([Crisis24](#))

De sociale vrede in het luchtruim boven Frankrijk tijdens de Olympische Spelen is gewaarborgd. Dat staat geschreven in een akkoord tussen de belangrijkste vakbonden van de **Franse luchtverkeersleiders** en directie dat voorziet in een loonsverhoging. ([BFM](#)) De Franse overheid heeft intussen de stakingswetgeving voor luchtverkeersleiders aangepast. Personeelsleden met een essentiële rol moeten voortaan minimaal twee dagen vooraf aangeven of zij meedoen met een staking. ([Up in the sky](#))

Bij luchtverkeersleider **Skeyes** hebben de directie en de vakbonden een sociaal akkoord bereikt omtrent het wegwerken van overuren en het aanpakken van het structureel overwerk. ([VRT](#))

Het grondpersoneel van **Iberia** staakte van vrijdag tot maandag 8 januari tegen de uitbesteding van de handling aan Aviapartner. De vakbonden vrezen voor verslechtering van de arbeidsomstandigheden na de overgang van onderneming. ([HLN](#))

Het securitypersoneel van de **luchthaven van Alicante-Elche** staakt elke dag gedurende twee uren van 1 tot 14 januari voor betere loon- en arbeidsvoorwaarden. ([Observatoire de l'Europe](#))

De 250 werknemers van **Menzies Cargo op Schiphol** gaan er in 2024 gemiddeld 10,4% op vooruit. Dat is het resultaat van het akkoord tussen directie en vakbond FNV ([FNV](#)).

ELDERS IN DE WERELD

Een Finse vakbond sluit zich aan bij een havenblokkade die **Tesla** zal verhinderen zijn voertuigen naar Zweden te importeren. Een Zweedse rechtbank oordeelde in beroep dat PostNord voorlopig geen nummerplaten hoeft te leveren aan de autofabrikant die worden geboycot door de werknemers van het postbedrijf. ([Reuters](#))

De vakbond United Auto Workers (UAW) heeft een loonakkoord bereikt met de maker van auto-onderdelen **Allison Transmission Holdings Inc.** De vierjarige overeenkomst garandeert voor UAW-werknemers betere loonvoorwaarden ([Reuters](#)).